

Автор:

М. Л. Пелагейченко — канд. пед. наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій
Бердянського державного педагогічного університету, Запорізька обл.

Пелагейченко М. Л.

П24 Трудове навчання. Проектна діяльність. 7 клас — X. :
Вид. група «Основа», 2020. — 127 [1] с. — (Серія «Мій
конспект»).

ISBN 978-617-00-3689-6.

Матеріали посібника відповідають вимогам і змісту оновленої програми (наказ МОН від 07.06.2017 № 804). У посібнику запропоновано матеріали для організації проектної діяльності учнів упродовж навчального року. Автор пропонує розробки 7 проектів, які містять календарний план, рекомендації щодо організації навчальної діяльності, алгоритми виконання, різноманітний дидактичний матеріал тощо. Розробки проектів можна легко адаптувати до певних умов школи і класу.

У додатку подано різноманітні матеріали з організації інтегрованих проектів на уроках трудового навчання: методичні рекомендації, прийоми, приклади інтегрованих проектів та ін.

Для вчителів трудового навчання, які викладають у 7 класах. Матеріали можуть бути використані як у групах дівчат, так і в групах хлопців.

УДК 37.016

ПЕРЕДМОВА

Посібник призначений для вчителів трудового навчання, які викладають у 7-му класі. Розробки уроків складено згідно з навчальною програмою курсу «Трудове навчання» (7 клас) для загальноосвітніх навчальних закладів.

Оновлена шкільна програма з трудового навчання (наказ МОН від 07.06.2017 № 804) надає великий простір для педагогічної творчості вчителя. Автор пропонує лише один варіант із великої кількості можливих сценаріїв побудови навчального процесу в 7 класі. Проектна діяльність є основою сучасного уроку трудового навчання, яка змінює насамперед підхід до здобуття нових знань, умінь і побудови взаємин «учитель — учень». Співпраця вчителя з учнями починається зі спільного вибору теми проекту. Під час вибору теми враховують актуальність проблемної ситуації, інтереси учнів, матеріально-технічну базу, запити суспільства, потреби у виконанні певних завдань. Мета вчителя — організувати особливий навчальний простір для досліджень, пошуку й аналізу інформації, пропонування нових ідей, творчого натхнення, виконання практичних дій. Ураховуючи особливості кожного учня, учитель створює умови для побудови індивідуальної траєкторії навчання, надає учням не тільки свободу, але спонукає до відповідальності.

Під час організації проектної діяльності учнів важливо в жодному разі не копіювати за зразком якусь структуру, етапи чи стадії виконання проектів. Створення проекту — це, насамперед, творчість, оригінальність розв'язання поставлених проблемних питань, політ фантазії, відкритість до діалогу, нестандартні педагогічні підходи, нове бачення навчального процесу в школі. Можна визначити такі критерії успішної проектної діяльності: радість учнів від пізнання нового, любов учнів до пошуку і проведення самостійних досліджень, бажання створювати щось нове.

У посібнику запропоновані матеріали для виконання таких проектів.

Розділ 1

1. «Шкільний проект» (7 год).
2. «Соціальний проект» (6 год).
3. «Сімейний проект» (6 год).
4. «Пізнавальний проект» (5 год).
5. «Проект „Я“» (4 год).

Розділ 2

6. Проект «Виконання малярних робіт власними руками» (3 год).
7. Проект «Я — споживач» (3 год).

Перший урок у навчальному році запропоновано присвятити повторенню правил техніки безпеки на уроках трудового навчання і вибору напрямів проектної діяльності.

У додатку подані різноманітні матеріали для організації роботи учнів над інтегрованими проектами на уроках трудового навчання: методичні рекомендації, дидактичні прийоми, зразки інтегрованих проектів. Розглянуто можливості інтеграції трудового навчання з іншими шкільними предметами.

Автор вважає, що досяг своєї мети, якщо збудив прагнення колег удосконалювати свій методичний арсенал та шукати власний, неповторний стиль навчання учнів.

РОЗРОБКИ ПРОЕКТІВ

РОЗДІЛ І. ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ, МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА ТА ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБКИ

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ. ВИБІР НАПРЯМІВ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В 7 КЛАСІ

№ уроку з/п 1

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** забезпечення засвоєння знань про правила техніки безпеки на уроках трудового навчання; формування вміння вибирати напрями виконання проектів, планувати проектну діяльність на тривалий проміжок часу;
- **формування ключових компетентностей:**
 - **уміння вчитися впродовж життя:** уміння самостійно складати план навчальних дій;
 - **спілкування рідною мовою:** уміння обговорювати питання разом з однокласниками й учителем;
 - **інформаційно-цифрова компетентність:** уміння використовувати можливості Інтернету для планування проектів, які слід виконати в 7 класі;
 - **ініціативність і підприємливість:** уміння генерувати нові ідеї й утілювати їх у життя.

Основні поняття: техніка безпеки, проект, проектна діяльність, напрями проектів, типи проектів.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

- » Привітання.
- » Створення в класі атмосфери психологічного комфорту.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І ЖИТТЄВОГО ДОСВІДУ УЧНІВ

► Прийом «Мій досвід»

Учитель пропонує учням згадати про свої досягнення у виконанні проектів на уроках трудового навчання в 5 і 6 класах. Учні заповнюють таблицю.

Мої кращі проекти

Назва проекту	Використані технології	Досягнуті результати

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ. ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОГО З УЧНЯМИ ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

Завдання уроку:

- повторити правила безпечної роботи на уроках трудового навчання;
- визначити напрями здійснення проектної діяльності в 7 класі.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мотиваційні запитання

- ▼ Чому слід повторити правила безпечної роботи на уроках трудового навчання?
- ▼ Для чого мені виконувати проекти на уроках трудового навчання?
- ▼ Чому я маю особисто вирішувати, які проекти виконувати в цьому навчальному році?
- ▼ Чи буде мені цікаво придумувати теми проектів, які буду виконувати в цьому навчальному році?
- ▼ _____
- ▼ _____

V. РОБОТА НАД ТЕМОЮ УРОКУ

Прийом «Міні-диспут»

Учитель разом з учнями бере участь в обговоренні питань щодо організації роботи на уроці. Разом виробляють правила, які учні зобов'язуються виконувати.

Питання для обговорення	Рішення, прийняте учнями разом з учителем
Чи будемо ми призначати чергових? Якщо так, то як будемо це робити?	
Чи треба питати дозволу вчителя, щоб заходити й виходити з кабінету?	
Чи можна користуватися на уроці мобільними телефонами? З якою метою?	
Чи можна на заняттях пити воду і вживати їжу?	
Хто після завершення практичних робіт прибиратиме сміття з робочих місць?	
Яким чином на уроках трудового навчання ми покажемо, що поважаємо одне одного?	
Як зробити так, щоб кожному на уроці було комфортно і ніщо не відволікало від виконання запланованих дій?	

Прийом «Аналіз інформації»

Аналіз правил безпечної праці на уроках трудового навчання

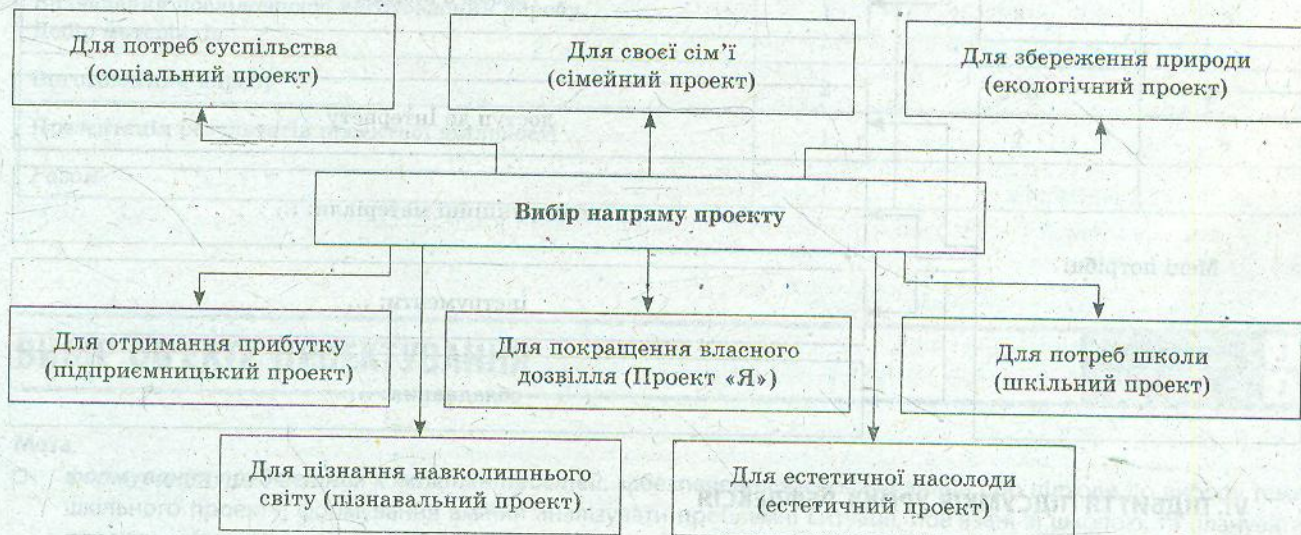
Правила безпечної праці	Мені не зрозуміло...	У чому доцільність дотримання цього правила?
Учні мають сумлінно дотримувати правил особистої гігієни і санітарних норм на робочому місці		
Учням заборонено користуватися несправними інструментами й обладнанням		
Заборонено використовувати на уроках трудового навчання джерела відкритого вогню		
Заборонено приносити до класу небезпечні предмети (різальні, колючі, вибухові, вогнєнебезпечні)		
Необхідно застосовувати інструмент тільки за його призначенням		
Передавати інструмент з гострими кінцями можна лише ручкою від себе		

Правила безпечної праці	Мені не зрозуміло...	У чому доцільність дотримання цього правила?
У разі ушкодження будь-якого шкільного обладнання, меблів слід негайно припинити користування ними і повідомити про це вчителя		
Заборонено змитати сміття рукою, здувати обрізки, стружки з робочого місця. Слід використовувати для прибирання сміття ганчірку або спеціальну щітку		

► Прийом «Міні-дослідження»

Учитель. У нас з вами є можливість виконати в 7 класі від 4 до 6 проектів. Спочатку слід вибрати напрями виконання проектів.

Учні ознайомлюються з можливими напрямами виконання проектів.

Учитель організовує дослідження зовнішніх і внутрішніх потреб учнів у виконанні проектів. Зачитує звернення до учнів 7 класу, які надійшли до вчителя з проханням виконати певні проекти від шкільної адміністрації, учителів з різних предметів, громадських організацій, приватних підприємств, керівництва міста чи селища, соціальних служб тощо.

Учитель організовує обговорення звернень і аналіз власних бажань учнів щодо проектної діяльності.

Дослідження потреб

Зовнішні потреби	Внутрішні потреби
<ul style="list-style-type: none"> ▼ Нас попросили... ▼ Зараз люди мають потребу... ▼ Моїй родині потрібно... 	<ul style="list-style-type: none"> ▼ Для мене важливо... ▼ Я бажаю... ▼ Я відчуваю потребу...

► Прийом «Мій план»

Учні обирають напрями проектної діяльності і складають план виконання проектів на навчальний рік. Визначають приблизний час, необхідний для виконання проектів. Продумують порядок виконання проектів.

Мій висновок: у цьому навчальному році я буду виконувати:

▼ «Шкільний проект»; ▼ «Соціальний проект»; ▼ «Сімейний проект»;	▼ «Пізнавальний проект»; ▼ «Проект „Я“»